

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 1. lipnja 2020.

Analiza odluke

Crnković protiv Hrvatske

br. zahtjeva 69697/11

odluka o nedopuštenosti

članak 3. Konvencije (postupovni aspekt) – zabrana mučenja, članak 5. Konvencije – pravo na slobodu i sigurnost i članak 6. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

Zahtjev podnositelja koji se odnosi na navodno neučinkovitu istragu njegovog uhićenja i razmjene za pripadnike hrvatskih oružanih snaga podnesen je izvan šestomjesečnog roka.

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), u vijeću od 7 sudaca, donio je 26. studenog 2019. odluku o nedopuštenosti kojom je odbacio zahtjev Miloša Crnkovića.

Podnositelj zahtjeva uhićen je u siječnju 1992. godine, predan hrvatskim oružanim snagama te je od 27. siječnja do 27. ožujka 1992. bio pritvoren u vojarni „Kerestinec“ kada je razmijenjen za zarobljene hrvatske vojnike. Tek 2005. godine podnositelj je pokrenuo parnični postupak protiv Republike Hrvatske tražeći naknadu štete zbog pretrpljenog zlostavljanja u vojarni „Kerestinec“. Presudu Općinskog suda u Sisku kojom je njegov tužbeni zahtjev odbijen zbog nastupa zastare potvrdili su Županijski sud u Sisku i Vrhovni sud Republike Hrvatske. Vrhovni sud je odbio reviziju podnositelja smatrajući da je tužbeni zahtjev za naknadu štete podnesen izvan subjektivnog trogodišnjeg roka zastare iz članka 376. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima, ali i izvan objektivnog petogodišnjeg roka zastare iz stavka 2. istoga članka. Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je 20. travnja 2011. ustavnu tužbu podnositelja kao neosnovanu.

Glede kaznenog postupka, podnositelj je bio naveden kao žrtva kaznenog djela u presudi Županijskog suda u Zagrebu od 24. ožujka 2016. kojom su pripadnici hrvatske vojske proglašeni krivima zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika i civilnog stanovništva počinjenog u vojarni „Kerestinec“ tijekom 1992. godine. Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrdio je prvostupanjsku presudu osim u dijelu koji se odnosi na pravnu kvalifikaciju kaznenih djela te je okrivljenike proglasio krivima za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika i osudio ih na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine i šest mjeseci.

U postupku pred Europskim sudom podnositelj je isticao povredu prava na zabranu mučenja i nečovječnog postupanja (čl. 3. Konvencije), i to u procesnom dijelu koji se odnosi na provođenje učinkovite istrage, povredu prava na osobnu slobodu i sigurnost (čl. 5. Konvencije), povredu prava na pošteno suđenje (čl. 6. Konvencije), povredu prava na zabranu

diskriminacije (čl. 14. Konvencije) i povredu prava na djelotvorni pravni lijek (čl. 13. Konvencije).

Članak 3. Konvencije

Odlučujući o ovom predmetu Europski sud je prije svega uvažio argument tužene države da podnositelj u samom zahtjevu Europskom sudu nije problematizirao učinkovitost istrage zlostavljanja u vojarni „Kerestinec“ te da se nije pozvao na procesni aspekt čl. 3. Konvencije, a i da taj prigovor prethodno nije isticao pred domaćim tijelima ili ga je istaknuo samo načelno. Stoga je Europski sud zaključio kako sukladno svojoj praksi i pravilima, o tom dijelu zahtjeva ne može odlučivati.

Članak 5. Konvencije

Podnositeljev prigovor vezan uz čl. 5. Konvencije koji se odnosi na samu činjenicu njegovog uhićenja i razmjene s pripadnicima hrvatskih oružanih snaga 1992. godine, Europski sud je proglasio nedopuštenim *ratione temporis* jer je Konvencija u odnosu na Republiku Hrvatsku stupila na snagu 5. studenog 1997. godine.

S druge strane, prigovor podnositelja temeljem članka 5., 13. i 14. Konvencije da nije provedena učinkovita istraga njegova uhićenja i razmjene za pripadnike hrvatskih oružanih snaga 1992. godine, Europski sud je odbacio jer je podnesen izvan šestomjesečnog roka. Naime, Europski sud je, pozivajući se na svoju dobro utvrđenu praksu ponovio da se čl. 5. Konvencije mora tumačiti na način da se njime zahtijeva od vlasti poduzimanje učinkovitih mjera za zaštitu od opasnosti od nestanka i provođenje žurne i učinkovite istrage dokazive tvrdnje da je neka osoba pritvorena i da od tada nije viđena ([Cipar protiv Turske](#) [VV], stavak 147., [Varnava i drugi protiv Turske](#) [VV], stavak 208.). Međutim, podnositelj je uhićen i razmijenjen za hrvatske vojnike 1992. godine, a zahtjev Europskom sudu je podnio tek 2011. Također, presudom Županijskog suda u Zagrebu od 24. ožujka 2016. okrivljenici su osuđeni zbog zlostavljanja u vojarni „Kerestinec“, ali ne i zbog uhićenja i razmjene podnositelja zahtjeva. Stoga je zahtjev podnositelja u ovom dijelu Europski sud odbacio kao nepravovremen.

Članak 6. Konvencije

Povredu članka 6. Konvencije podnositelj je isticao vezano za parnični postupak za naknadu štete tvrdeći da su mu hrvatski sudovi odbijanjem tužbenog zahtjeva zbog nastupa zastare uskratili pravo na pristup sudu. Europski sud odbacio je ovaj prigovor kao očito neosnovan ističući da je isto pitanje ispitao već u mnogim drugim predmetima ([Baničević protiv Hrvatske](#) (odl.), [Bogdanović protiv Hrvatske](#) (odl.), [Orić protiv Hrvatske](#) (odl.), [B. i drugi protiv Hrvatske](#) i [Zdjelar protiv Hrvatske](#)). Naime, u tim je predmetima Europski sud zaključio da je zastarni rok propisan člankom 376. Zakona o obveznim odnosima koji je primjenjiv na tužbu podnositelja radi naknade štete jasno propisan, te da su i subjektivni trogodišnji i objektivni petogodišnji zastarni rok bili predvidivi. Stoga, da se podnositelj prilikom podnošenja tužbe radi naknade štete pridržavao zastarnog roka, građanski bi sudovi mogli ispitati osnovanost njegovog zahtjeva.

Slijedom navedenog Europski sud je odbacio zahtjev podnositelja kao nedopušten.